CHAMMAN

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeraeie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye sa wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. Szwajcarya. — Szwecya. — Rosya. — Doniesienia z ostatniej poczty. - Wiadomości handlowe. - Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzedowa.

Dzisiejszy Dodatek urzędowy zawiera ogłoszenie licytacyi w drodze ofert na dostawę materyału do utrzymania gościńców eraryalnych w lwowskim okręgu namiestniczym na rok jeden albo na trzy lata. Zwraca się na to uwagę przedsiębierców.

Lwów 6. czerwca 1857.

Sprawy krajowe.

(Zaraza na bydło.)

Lwów. 3. czerwca. Według wykazów przedłożonych w drugiej połowie miesiąca zeszłego pojawiła się zaraza bydła rogatego w dalszych trzech miejscach, a mianowicie w Dobrowlanach i Uściu odwodu stryjskiego, tudzież w Ulicznem z przysiołkiem Gassendorf

obwodu samborskiego.

Natomiast uśmierzono zaraze w 28. miejscach, a to: w Stańkowie, Błoniu należącym do Słonódki, w Daszawie, Wierczanach, Derzowie, Faliszu, Stryhancach, Wolicy, Stulsku, Koniuchowie, ciańcu, Chromohorbie, Błoniu ad Lubieńce i Bereżnicy obwodu stryjskiego, w Gajach niżnych, Drohobyczy, Wróblowicach i Lipo-wicach, Raniowicach, Słochini, Szwydce należącej do Opar, w Sta-nile, Mszańcu, Nowosiółkach i Michałowicach obwodu samborskiego, tudzież w stołecznem mieście Lwowie.

Liczba miejsc zarazą dotkniętych zmiejszyła się w całym okregu namiestniczym w porównaniu z liczbą wykazana 15go z. m. o 25, a teraz istnieje zaraza jeszcze w 19 miejscach, z czego na obwód stanisławowski, brzeżański i lwowski przypada po jednem

miejscu, 10 na obwód stryjski a 6 na samborski.

Od czasu przedostatniego raportu ustała zaraza zupełnie w obwodzie sanockim i przemyskim, a w liczbie 19 miejsc zarazą dotknietych i położonych w ściu obwodach wspomnionych znajduje się 12 takich, w których przepisany okres kontumacyjny jest już po wiekszej części niemal na schyłku. W pozostałych zaś 7miu miejscach zmniejszyła się liczba bydła zarazą dotknietego na 28 sztuk i spodziewać się należy, że staranne użycie środków zaradzczych i zapobiegliwość położą już wkrótce koniec tej zarazie.

(Nowiny dworu. — Jeh Mosé Cesarstwo w Laxenburgu. — Zwłoki Arcyksiężniczki Zofii. — Mianowanie. — Losowanie dawniejszego długu państwa. — Zgon Arcyksiężniczki Zofii. — Ulaskawienia. — Nabożeństwo żałobne. — C. k. gwardye wróciły z Wegier. — Arcyksiążę Ferdynand Maxymilian z powitaniem Ojca św. — Insygnia koronne w Pradze.)

dziele, 31. z. m. przenieść rezydencyą swoją do Laxenburga.

Dnia 1. b. m. wieczór o godzinie 10. przywieziono do Wicdnia zwłoki ś. p. Jej cesarzew. Mości Arcyksiężniczki Zofii (Fryderyki Doroty Maryi Józefy), córki JJ. c. k. Apost. MM. zmarłej 29. maja w Budzie, osobnym pociągiem w asystencyi c. k. pierwszego jenerał-adjutanta, fml. hrabi *Grünne* i pierwszego ochmistrza nadwornego Jej Mości Cesarzowej, fml. hrabi *Nobili*.

U dworca północnej kolei zelaznej przyjął zwłoki c. k. pierw-

szy ochmistrz, jenerał jazdy książę Lichtenstein, poczem odwie-ziono je bez wszelkiej wystawności do kościoła księży Kapucynów, gdzie po zwykłej ceremonii kościelnej pochowano ciało w cesarskim

grobowcu familijnym.

Minister spraw wewnętrznych mianował koncypistę Namiestnietwa, Edwarda Gniewosza, komisarzem obwodowym trzeciej

klasy we lwowskim okregu administracyjnym.

— Podczas 285 wylosowania dawniejszego długu państwa, które przedsięwzięto dnia 2. b. m. na mocy najw. patentu z 21go marca 1818 wyciągnięto serye nr. 202,

Serya ta zawiera obligacyę kamery nadwornej rozmaitej stopy

procentowej, a mianowicie nr. 47.641 z szóstą częścią sumy kapitałowej, tudziez numera 48.276 do 51.066 z całą ich kwotą kapitałową, tudzież dołączoną poźniej obligacyę domestykalną stanów

karynckich nr. 4.531 po 4% z połowa kwoty kapitałowej, w ogólnej sumie kapitałowej 1,235.476 złr. 47 kr. i w kwocie procentowej według stopy zniżonej, 24.042 złr. 202/4 kr.

Zawarte w seryi tej szczególne numera obligacyjne ogłoszone

beda poźniej wykazem osobnym.

Gazeta peszteńska z 30. maja donosi: "Musimy dziś niestety podać smutną, wszystkie serca głęboko wzruszająca wiadomość o zgonie najdostojniejszej Arcyksięzniczki Zosii. Jakkolwiek przed kilku jeszcze dniami wyrazaliśmy nadzieję blizkiego wyzdrowienia, podobało się niezbadanej woli Wszechmocnego, powołać to młode, lube kwiecie tak wcześnie do lepszej ojczyzny.

Najdostojniejsza Arcyksiczniczka zgasła wczoraj, 29go maja o

10½ godzinę wieczór. Jeh Mość Cesarstwo, dotknięci najboleśniej tą stratą odjechali dziś o godzinie 16tej osobnym pociągiem do Wiednia, dokad najdo-stojniejsza Arcyksiężniczka Gizela odjechała już naprzód wcześniej-

szym pociągiem. Zaprawdę, jak ciężki grom nieba spada ten boleśny wypadek na kraj tak wielce uradowany obecnością Najjaś. Państwa, i jak wszystkie serca zwracały się z uwielbieniem ku Jej Mości Cesarzowej, tak też będą one teraz podzielać szczerze boleść namiłościwszej Monarchini, - boleść, której wielkości żadne pióro skreślić niezdoła, i tylko serce Matki pojąć jest w stanie.

Zwłoki ś. p. najdostojniejszej Arcyksiczniczki, pozostawione tymczasowo w Budzie, b w niedziele 31. maja od 10. godziny zrana do 4tej po poludni. wystavione publicznie w kościele parafialnym c. k. burgu, a u pomicomatek 1. czerwca zrana sprowadzone zostaną do dworca kolei peszteńskiej, zkąd osobnym pociąciem prze-

wiezione być mają do Wiednia."

Jego c. k. apost. Mość raczył najwyższem postanowieniem ddto. Buda, 23. maja r. b. dozwolić najłaskawiej wegierskiema wychodzcy politycznemu, Szczepanowi Gorove z Gattai bezkarnego powrotu do kraju i znieść oraz konfiskate nałożona wyrokiem sądu wojennego na jego majątek. Równocześnie raczył Jego Ces. Mość opuścić najłaskawiej trzem mniej skompromitowanym więźniom w Debreczynie całkowicie, a jednemu częściowo zasądzoną karę.

Z Budy piszą pod dniem 31. maja. "Dziś przed południem o godzinie 93/4 odprawiono ceremonie kościelua nad zwłokami naj-dostojniejszej Arcyksiężniczki Zosii. Kaplica burgu była wybita czerwonym adamaszkiem, katafalek stał na estradzie okrytej dywanami, i obciągnięty był szkarłatnym aksamitem. Trumna była wewnątrz biała, a zewnątrz wybita ciemno-czerwonym aksamitem; baldakin szkarlatnego aksamitu wznosił się nad katafalkiem. Zwłoki były bogato ozdobione białemi różami, biały bukiet spoczywał na piersiach, 30 wielkich świec woskowych gorzało do koła, na głównym ołtarzu i czterech pobocznych ołtarzach pozapalano równicz wszystkie świece. U stóp zmarłej stał krzyż, po bokach krzyża znajdowały się duże korony. C. k. służba dworska zebrała się licznie na tę uroczystość załobną. Członkowie c. k. przybocznej gwardyi byli stosownie porozstawiani; furycrzy nadworni nieśli pochodnie, po-błogosławienie zwłok odbyło się w przytomności wszystkich obe-cnych tu dostojnych krewnych zmarłej i dygnitarzow dworu. Po ukończeniu tej ceremonii przypuszczono publiczność, widziano niejedną łzę najgłębszego wzruszenia, i niejedno serce ścisneto się na tę myśl boleśną, że dłoń śmierci sięgnęta nielitościwie w kwitnące grono najwyższej rodziny, i pierworodne dziecie odjęła troskliwej opiece, która czuwała nad kazdem jego krokiem. Miano tu sposobność przekonać się, jak tkliwą jest miłość cesarskich rodziców ku dzieciom swoim, jak piękne i serdeczne uczucie ożywia w ogóle wszelkie stosunki najwyższej rodziny. Opowiadają sobie powszechnie, że dostojna Matka niechciała z początku ustąpić od łoża cierpiącej dzieciny, i jak pożniej z gorzkiemi tzami w oczach opuściła Debreczyn, by pospieszyć tutaj i śledzić ostatnie tchnicnia ukochanej córki. Jeśli cokolwiek zdoła ułagodzić boleść destojnych rodziców, tedy sprawi to może - równie powszechny jak nadzwyczajny, a prawdziwie rodziców serdeczny udział, jaki zasmucający ten wy padek wywołał we wszystkich kolach, a który świadczy tak pięknie o miłości ludów austryackich ku najwyższej rodzinie panującego

Zwłoki zmarłej Arcyksiężniczki zostana jutro odwiezione do Wiednia i złożone w cesarskich grobach u księży Kapucynów. Od 10tej godziny zrana do 4tej po południu cisnęła się ludność

masami na placu tutejszego burgu, hy dostać się do kaplicy i oglą-

dać po raz ostatni łagodne, piękne rysy zmarłej Arcyksiężniczki.

— J.J. cesarzew. krolewicz. Mość Arcyksiąże Franciszek Karol i Arcyksieżniczka Zofiα przybyli do Wiednia z Drezna w sobotę wieczór.

- C. k. gwardye przyboczne powróciły już tu z Budy, a świta która asystowała Najjaś. Państwu do wielkiego Warazdynu przybyć ma dziś do Wiednia. J. Excel. pierwszy jenerał-adjutant hr. Grünne

wrócił przedwczoraj z wielkiego Warazdynu,

Gas. di Milano z 29go maja pisze: Jako brat i w imieniu Jego c. k. apost. Mości, idac przy tem za powodem monarchy swego i za własnem uczuciem, odjechał najdostojniejszy nasz Arcyksiążę gubernator jeneralny wczornj na Modene do państw papieskich w zamiarze powitania J. Ś. Papieża Piusa IX. Jego cesarzew, królew. Mość dopełnia tym sposobem obowiązku książęcego, wyjeżdzając na powitanie zbliżającego się ku granicom Lombardo-weneckim Ojca św. Zbliżeniem się zaś swem do J. S. Papieża przed odjazdem do Bruxeli dla zaślubienia się z Jej królewicz. Mością księżniczką Charlotte zaspakaja obok zachowania pewnych względów politycznych uczucia serca swego, i zabierze z sobą błogosławieństwo głowy kościoła świętego. Tymczasowo zastępstwo najdostojniejszego Arcyksięcia na posadzie jeneralnego gubernatora Lombardoweneckiego królestwa, poruczono Jego Excelencyi namiestnikowi

Lombardyi, baronowi Burger.

- Na dniu 25. maja przeniesione zostały czeskie insygnia koronne z teraźniejszego miejsca przechowania obok kaplicy S. Wacława w praskim kościele katedralnym do sali sejmu krajowego w cesarskim burgu, gdzie ma ich rysować kapelan katedry kolońskiej ks. dr. Bock. Na ten uroczysty akt zebrali się wszyscy wysocy dygnitarze, którym powierzone zostały klucze od drzwi do klejnotów koronnych. Ci są: Jego Excelencya szef kraju baron Mecséry, Jego Eminencya przewielebny ks. kardynał arcybiskup książę Schwarzenberg; wielebny dziekan katedralny Dr. Tomek, stražnik koronny ze stanu rycerskiego radca gubernialny Bergenthal i burmistrz Pragi dr. Wanka. Pierwszy pisarz krajowy p. Neuberg niemógł przybyć dla słabości, i przystał w zastępstwie swoim radce namiestnictwa pana Bokusch. Siódmy klucz nakoniec znajduje się od śmierci ostatniego strażnika koronnego ze stanu szlacheckiego, hrabi Schönborna, w schowaniu u dworu. Insygnia złożone z korony, berla, jabłka państwa i płaszcza z stułą i pasem nieśli c. k. sekretarze namiestnictwa pp. Lenz, dr. Haessler, Weber i Ludwik Christen szpalcrem uformowanym przez oficerów piechoty śród kościoła katedralnego i krytym kruzgankiem, który łączy kościoł z burgiem cesarskim na tymczasowe miejce przechowania, zkad po ukonczeniu rysunków dra. Bock zostana natychmiast przeniesione napowrót na dawie miejsce. W tak zwanej sali hołdowniczej, tuż obok sali sejmu krajowego, stala kompania honorowa, która podczas przeneszenia insygniów koronnych oddawała im honory wojskowe biciem w bębny i uchyleniem choregwi. Przy sali, gdzie obecnie znajdują się klejnoty koronne, ustawiono na czas rysunków straż honcrową, a w samej sali będzie przez cały dzień znajdować się komisarz c. k. namiestnictwa.

BISTORNIA.

Wladryt, 22go maja. Bzad przedłożył Kortezom projekt ustawy o szkołach publicznych. Dziennik Epoca przytacza z niego następujące szczegóły: Teologia bedzie wykładana wyłącznie tylko na uniwersytetach, jak tego ządają wyraźnie ultramontanie, którym rząd stara się dogadzać ile możności. W ogóle będzie nauka dla stanów uczonych ograniczona tylko na zakłady publiczne, w których rząd mianuje przełożonych i profesorów. – Z dalszego toku obrad senatu nad adresem zasługuje na wzmiankę, że były minister w gabinecie Espartery, pan Luzuriaga nietylko przyrzekł pomoc swoją O'Donnellowi, ale nawet pochwalał politykę jego po wyoadkach z 14. lipca. Zmiany, dodatkowego aktu Lucena — mówił p. Luzuriaga — nieodnoszą się do zasad, lecz są tylko środkiem opartym na doświadczeniu, by ułatwić wykonanie actykułów ustawy kartymia na doświadczeniu, by ułatwić wykonanie actykułów ustawy kartymia na doświadczeniu. dynalnej, i przeto wszyscy ci, którzy pragną szczerze konstytucyi, są bez traktatu i rewolucyi sprzymierzcńcami teraźniejszego gabinetu.

Anglia.

(Towarzystwa oświaty ludu. — Doniesienia z Przylądku. — Spokojność Kaffrów. — Urodzaj wina.)

W zamierze podźwignienia oświaty miedzy ludem rozpocznie przyszłego miesiąca czynność swą wielkie stowarzyszenie mężów, na czele których stoi ksiażę Albert, i w którem bierze udział tak rząd jak niemniej i inni znakomici mężowie. Dnia 22. czerwca odbędzie się pod przewodnictwem księcia pierwsze zgromadzenie, po czem mają być mianowane sekcye rozmaite, którzy zajmą się rozpoznaniem najważniejszych kwestyi co do oświaty ludu. Sekcya pierwsza pod kierunkiem biskupa z Oxfordu rozpoznawać ma przyczyny i skutki wczesnego porzucenia szkół. Druga sekcya pod kierunkiem Lorda Lyttelton'a i przewiel. W. Rogers wypracować ma sprawozdanie jaki jest system edukacyjny w państwach obcych. Trzecia sekcya pod prezydencyą sir James Shuttleworth rozpoznawać ma rozmaite propozycye podane względem skłonienia młodzieży do dłuższego odwiedzania szkół. Czwarta sekcya ma rozpoznawać plan co do skrócenia czasu pracy na połowe dla młodzieży do szkół chodzącej, a prezydentem tej sekcyi mianowano przewiel. Henry

Hamilton'a. Do liczby czynnych członków stowarzyszenia tego naleza miedzy innymi margrabia of Landsdowne, lord Stanley, Earl Granville, p. W. Cawper, mr. Baines i mr. John Rayuolds.

Najnowsze donicsienia z Przyladku sięgają po dzień 5. kwietnia. Kaírów już uspokojono, a zasługę te położył mianowicie gubernator sir G. Grey. Kazał on zawiadomić przywódźców, że wszelkie przekroczenie prawnych postanowień karać będzie jak najsurowiej, że każdy wałęsający się Kafer będzie transportowany a każdy rozbójnik rozstrzelany. Równocześnie podał im sposobność do pracy i zarobku, i dotrzymał przyrzeczenia. Czterech Kafrów skazano na deportacye, której najbardziej się lekają, a po upływie kilku dni zgłosiło się ich 734 do pracy około budowy gościńców; inni najęli się na pastuchów i parobków do bydła. — Dnia 7. kwietnia miano zagaić parlament na Przyladku. Spodziewano sie rozmaitych propozycyi w kwestyach miejscowych, a mianowicie wzgledem wybudowania kolei żelaznej z Kapsztad do dystryktów zyźniejszych. Winogrona zrodziły roku ostatniego bardzo obficie, a na zbiór wina beczek niestało; w całej też kolonii najlepiej w tej chwili bednarzom, którzy się teraz panoszą.

Francya.

(Projekt podróży cesarskiej. — Nowiny dworu. — Misya chińska. — Dekret w Monitorze w sprawie wyborów.)

Paryz, 30. maja. Ma już być teraz postanowionem, że Cesarz uda się najpierwej do Plombiéres, a potem z Cesarzowa do Biaritzy, a w końcu do Lugdynu.

Książe Hieronim był wczoraj z wizytą u Króla bawarskiego. Przybył jedynie dlatego z Villegenis do Paryża, ale tego samego dnia powrócił do swej rezydencyi letniej. Król odwzajemnił natychmiast wizyte ksiecia.

Hrabia de Coursy, pierwszy sekretarz francuzkiej misyi w Makao i przez rok przeszło zastępca francuzkiego ministra w Chinach. przybył do Paryża. Pan Bourboulon, francuzki minister w Chinach, powrócił już z Paryża, gdzie bawił za urlopem, i objął na powrót swój urząd. P. de Coursy wyjechał z Makao 15. kwietnia.

- Prócz ogłoszonego w wczorajszym Monitorze dekretu cesarskiego z St. Cloud 29. maja, którym na mocy 46go artykułu konstytucyi Ciało prawodawcze po skończeniu ostatniego roku swego mandatu rozwiązane zostało, wyszedł drugi dekret tej samej daty. który na mocy postanowienia z 2. lutego 1852 i uchwały senatu z 29. maja 1857 oznacza liczbę deputowanych z departamentów, na czas od 1857 do 1862 roku, na 267. Trzeci nakoniec dekret zwołuje kolegia wyborcze na 21., a korsykańskie na 28. czerwca z ta uwaga, ze gdzie podług artykułu 8. organicznego dekretu ma na-stapić zmiana ułożonej 31. marca listy wyborczej, muszą burmistrze zarządzić to o pieć dni pierwej, a oraz, że głosowanie we wszystkich gminach bedzie przez dwa dni otwarte, a powszechnem sprawdzeniem głosów zajmą się w głównych miastach departamentowych na publicznem posiedzeniu komisye złożone z 3, a w Paryżu z 5 radców departamentowych.

Szwajcarya.

(Słowarzyszenie zegarmistrzów. – Ratyfikacya traktatu neuenburgskiego na radzie. – Zapad tunelu Hauenstein.)

Berna, 26 maja. Z Paryza nadeszła tu odezwa, zapraszająca do udziału w założeniu powszechnego stowarzyszenia zegarmistrzów, które hedzie mieć główną siedzibe swoją w Paryżu i chce za pośrednictwem swych członków i wydziałów rozszerzyć się na całą Francyę, Szwajcaryę i inne kraje. Zamiarem towarzystwa ma być: Popierać zegarmistrzowstwo premiami za nowe wynalazki, ogłaszaniem pism i t. p. Każdy członek płaci rocznie 12 franków. Tutejsze dzienniki radykalne życzą towarzystwu jak największego rozszerzenia.

Szwajcarska rada federacyjna zwołała zgromadzenie federacyjne dla ratyfikowania traktatu na wtorek, 9go czerwca. Raport pana Kerna nadszedł 28. maja do Berny. Rząd pruski wpisał do protokołu następujące oświadczenia: 1) Król nieprzywiązując zadnej warkołu następujące oswiauczenia: 1) Kroi nieprzywiązując zaunej wartości do istotnego wypłacenia miliona franków zrzeka się go zupełnie; 2) tytulu księcia Neuenburga i Hrabi Valengin będzie Król używał i na przyszłość; 3) co do dóbr kościelnych i pobożnych fundacyi pragnął Król wprawdzie dokładniejszych gwarancyi, niż podane są w artykutach 7. i 8., ale mimo to niechce odmawiać potwierdzenia traktatu. Pan Kern zaś oświadczył na to: 1) Rada federacyjna potwierdziła traktat z stypulacya wypłaty miliona fran-ków, zaczem zrzeczenie się tej sumy ze strony Prus niepodaje jej powodu, cofnać to potwierdzenie; 2) co do dalszego używania ty-tułu musi Szwajcarya zawarować się jak najwyraźniej przeciw wszelkim uroszczeniom, jakieby kiedykolwick robiono w tej mierze.

Depesza telegraficzna z Berny z 29. maja donosi: "Wielka rada została w sprawie Neuchburga zwołana na czwartek, by uchwalić zawarowaną traktatem amnestyc. — Czterech Anglików, 10 Szwajcarów i 40 Niemców zostaje od czwartku w południe zasypanych w tunclu Hauenstein; ratunek trudny i niebezpieczny. Inna depesza telegraficzna donosi: Rusztowania szachtu zachwyciły ogień kuźni, szacht zapadł się i zamknął wyjście pewnej liczbie robotników, którzy podusili się już zapewne z dymu i czadu weglanego. Pracują z wyteżeniem wszystkich sił nad wybawieniem tych nieszcześliwych, ale niestety podobno napróżno. Do 50 tych nie-szcześliwych robotników zginęło bez ratunku. Robotników tunelo-wych z Arawy i Burgdorfu sprowadzono osobnemi pociągami.

Szwecya.

(Powrót księcia Oskara.)

Książe Oskar oczekiwany w Sztokholmie wraca z Niemiec na 10. czerwca; i obchodzić tu bedzie wesele swoje z księżniczka domu Nassauskiego. Wyprawiono już ztad po nich eskadrę złożoną z okretów liniowego "Stockholm" korwet "Lagerbjelke" i "Jarramas" i szonera "Aktif." Sam książę Oskar jest jej komendantem mianowany.

Edsya.

(Postep broni rosyjskiej na Kaukazie. - Artykuły wyjaśniające traktat z Japonia. - Wiadomości o działaniach wojennych.)

Wielki gościniec wojskowy od linii czernomorskiej do Stawropola ciągnie się zacząwszy od Jekaterynodaru bez przerwy prawym brzegiem Kubanu az do stacyi Temiszbekskaja, a ztamtąd robi wielkie koło w kierunku północno-wschodnim, a to dlatego, że granica tamtejsza była jeszcze narażona na częste, nieprzyjacielskie napady gorali, i przeto zdawało się być rzeczą niebezpieczną ciągnąć ten gościniec dalej wzdłuż Kubanu, jakkolwiek mógł się stać ważnym we względzie strategicznym. Ale dokąd Rosyanie posunęli warowne swe stacye wzdłuż małych strumieni, które z łańcucha Kaukazu spływają w północnym kierunku do Kubanu, i odkad udało im się odpierać coraz dalej od tej rzeki napaśnych gorali, zmniejszały się niebczpieczeństwa coraz więcej, i teraz postanowiono pociągnąć ów wielki gościniec od wspomnionej stacyi Temiszbekskoj jeszcze dalej az do twierdzy Proczaj Okop wzdłuż Kubanu, a ztamtąd sprowadzić do Stawropola. Oprócz tego ma być twierdza Nalczyk połączona z szlakiem gruzyjskim gościńcem pocztowym. Rzut oka na mape okaże ważność tego środka. Świadczy on najwyraźniej nieustannem, wprawdzie powolnem ale pewnem wzmaganiu się władzy rosyjskiej na Kaukazie, której niezdołają ukrócić żadne bajeczki dzienników konstantynopolskich. Także na wschodniej stronie Kaukazu została urządzona teraz wzdłuż Czeczny (na granicy płaszczyzny kumykskiej) zupełna komunikacya pocztowa, która ułatwia niezmiernie znoszenio się i działania rozmaitych korpusów wojska.

Dzienniki rosyjskie ogłaszają następujące artykuły wyjaśniające traktat z Japonia, którego treść podaliśmy w Nr. 122 Gaz, Lwow.:

Ad art. [11. a] W pierwszych dwóch z pomienionych portów, przystęp Rosyanom dozwolony jest: w mieście Simoda i jego okolicach na przestrzení 7 mil Japońskich, licząc od wyspy Inuba-siri, a w Hakodate, na przestrzeni 5 mil Japońskich. Mogą oni również bywać w sklepach i świątyniach, a dopóki nie zostaną zbu-dowane domy zajezduc, w domach dla wypoczynku przeznaczonych, w domach zaś prywatnych wówczas tylko mogą bawić, jeżeli zo-staną zaproszeni. Pobyt ich w Nangasaki ograniczony będzie temiz warunkami, jakie w następstwie czasu przepisane zostaną co do innych narodów. b) Dla grzebania zmartych rząd japoński obowiązuje się wyznaczyć w kazdym porcie grunta, a cmentarze takie będa nietykalne.

Ad art. V. Towary mające być wywiezione, wydawane będą w przeznaczonym na ten cel domu rządowym, do którcgo przeno-szone być winne także towary przywiczione, oraz moneta złota i srebrna. Rosyanie, kupujący w sklepach towary, po umówieniu się z kupcem co do ceny, uskuteczniają za nie wypłate lub dają w zamian przywiezione przez się towary w domu powyższym, za pośrednictwem urzedników Japońskich.

Ad art. VI. a) Konzulowie rosyjscy wyznaczeni zostaną po-cząwszy od roku 1856. b) Części miasta, w których mają znajdo-wać się domy konzularne, wyznaczone zostaną przez rząd Japoński i Rosyanie wieść będą w nich życie stosownie do swych zwyczajów i praw.

Ad art. IX. Prawa i przywileje jakiegobądź rodzaju, wyszczególnione w art. IX, jeżeli udzielone zostaną innym narodom, służą tem samem i Rosyanom bez żadnych pod tym względem układów.

Te artykuły wyjaśniające mają takaż moc jak i sam traktat i obowiązują obie umawiające się strony, na dowód czego mają być

zaopatrzone w podpisy i pieczęcie pełnomocników obu państw.

Zawarte one zostały i podpisane w mieście Simoda, roku od narodzenia Chrystusa Pana 1855, dnia dwudziestego szóstego stycznia, czyli w pierwszym roku Aniseja, dnia dwudziestego pier-

wszego, miesiąca dwunastego. Najjaśniejszy Cesarz Wszech-Rosyi, zatwierdziwszy traktat ten i pojaśniające go artykuły w całej ich rozciągłości, najwyżej rozkazać raczył: ratylikacyc takowych, na mocy osobnych warunków, wraz z pomienionym traktatem zawartych, kanclerz państwa ma podpisać i przyłożyć do nich pieczęć państwa, na dowód, że wszystko cokolwiek traktatem pomienionym i dodatkowemi doń artykułami zawarowanem zostało, będzie ze strony rządu Rosyjskiego świecie i nienaruszenie przestrzeganem i wykonywanem.

Najjaśniejszy wielki władca całej Japonii, po zatwierdzeniu niniejszego traktatu i dodatkowych doń artykułów w całej ich rozciągłości, rozkazał: ratyfikacye takowych na mocy osobnych warunków, wraz z pomicnionym traktatem zawartych, podpisać mają człon-kowie rady państwa W. Japonii: Gotta Bicziunokami, Abe Izenokami, Makino Bizenokami, Kiuze Jamatonokami i Najito Kijonokami, Oraz mają przyłożyć pieczęć na dowód, że wszystko cokolwiek traktatem pomienionym i dodatkowemi doń artykułami zawarowanem Zostało, będzie ze strony rządu Japońskiego święcie i nienaruszenie Przestrzeganem i wykonanem.

Traktat oryginalny i dodatkowe doń artykuły zredagowane zostały w językach Rosyjskim, Japońskim, Holenderskim i Chińskim, i z tych tekstów pierwszy podpisany został przez pełnomocnika Rosyjskiego, drugi przez pełnomocników Japońskich, a dwa ostatnie przez tłumaczy obu stron.

Ratyfikacye wymienione zostały w mieście Simoda, dwudziestego piatego listopada 1856 roku, czyli trzeciego roku Anseja, dnia

dziesiątego Hinoje Tats, jedenastego miesiąca.

– Dzienniki rosyjskie donoszą z kraju czarnomorskiego: Od niejakiego czasu bandy rozbójnicze Zakubańców obrały sobie za przytułek uroczysko Mazeschi, na rzecze Preniz wśród niebespiecznych bagien i założyły tam futory, z których napadali na W nocy na 28. marca dowódzca 2go oddziału czarnomorskiej linii kordonowej, podpułkownik Szańko, zburzył na czele nielicznego oddziału ten przytułek rozbójników, przyczem wział w niewole dwoch gorali, oraz zabrał z futorów mienie i trzode ba-

Z Abchazyi donoszą dzienniki rosyjskie: Od lat już kilku istnieją przyjacielskie stosunki między miejscowemi władzami rosyjskiemi a pogranicznymi Dzigetami. Niedawno atoli jeden z książąt Dzigeckich, nazwiskiem Gecz-Reszyd powadziwszy się z obywatelami Abchazyjskiemi, książetami Inolipowymi, wtargnał do ich ma-jątku na czele bandy złożonej z 500 ludzi. Posterunki abchazyjskie na straży postawione spostrzegły gorali, lecz przepuściły ich, albowiem Gecz-Reszyd przysięgał, że niema przeciw Abchazyi żadnych zamiarów nieprzyjacielskich. Dzigety atakowali najbliżej położone dobra Inolipowych, zabrali w nich mienie i wzięli w niewolę kilku ludzi. — Jenerał-majer Mironow, zawiadomiony za poźno o wtar-gnięciu gorali, wysłał przeciw nim dwie roty, które popłyneły na łodziach w pogoń za rabusiami. Roty dopędziły gorali przeprawiających się za rzekę Beyb i ścigały ich przez niejaki czas ogniem działowym i karabinowym.

Eddniesienia z ostatniej poczty.

Pesaro, 31. maja. Jego Cesarzewiczowska Mość Najdo-stojniejszy Arcyksiążę Ferdynand Maxymilian przybył tu wczoraj

wieczór z Modeny i wysiadł w pałacu apostolskim.

Paryż, 3. czerwca. Wczoraj wieczór renta 3% 69.271/2. Monitor zawiera następujące doniesienie z Algieru z dnia 27. maja. Szczepy Beni-Ratów i Abdonellah ofiarowały poddanie się i przyjęty podane warunki. Spodziewać się, że i inne szczepy pójdą za tym przykładem.

Władomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

Lwów, 5. czerwca. Na dzisiejszym targu były następujące ceny: wec pszenicy (81\$\overline{\pi}\$) 4r.22k.; żyta (75\$\overline{\pi}\$) 2r.18k.; jęczmienia (69\$\overline{\pi}\$) 2r.7k.; owsa 49\(\frac{1}{2}\$\overline{\pi}\$) 1r.33k.; hreczki 2r.12k.; fasoli 3r.12k.; ziemniaków 1r.33k.; — cetnar siana 1r.17k.; słomy pasznistej 54k., podściółki 40k.; — sąg drzewa bukowego 11r., dębowego 9r.48k., sosnowego 10r. — Ceny drobiazgowej sprzedaży bez odmiany.

Kurs lwowski.

Dnia 5. czerwca.	gotó	wką [	towarem		
DARK OF ODEL WORL	złr.	kr.	złr.	kr.	
Dukat holenderski mon. konw.	D ₂	46	4	49	
Dukat cesarski	4	49	Ą	52	
Półimperyał zł. rosyjski	8	19	8	23	
Rubel srebrny rosyjski	1	37	1	38	
Talar pruski	1	321/2	1	34	
Polski kurant i pięciozłotówka	1	12	1	13	
Galicyj. listy zastawne za 100 złr. bez	82	39	83		
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne kuponów	79	30	80	-	
5% Pożyczka narodowa Ruponow	83	30	84	10	

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

	Dnia 5. cz	erwo	a.												złr.	kr.
Instytut kupił prócz	kuponów 100	po				a	٦,				۰			4	-	_
" przedał "	" 100	po			*							*			83	-
" dawał "	" za 100		х	÷					X.	v	,	ч			82	30
" żądał "	" za 100			٠		4	ь			٠	٠	۰		1	-	-
Wartość kupon	a od 100 złr					٠		۰	4			*	y		1	$42^{2}/_{5}$

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 3. czerwca o pierwszej godzinie po poludniu.

Dnia 3. czerwca o pierwszej godzinie po poładniu.

Pożyczka narodowa 5% 84½-84½. Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 95

-95½. Lomb. wen. pożyczki z 5% 96-96½. Obligacyc długu państwa 5%

82½-83, detto 4½% 72½-73, det. 4 65½-65½, detto 3% 50½-50½, detto 2½% 41½8-42, detto 1% 16½-16¾, Oblig. Glogn. z wypłata 5%

96. — Detto Oedenburgs. z wypłata 5% 95 — Detto Peszt. 4%

95 — Detto Medyol. 4% 94 — Obligacyc indemn. niższ. austr. 5% 88¾-885%. Galie. i wegier. 5% 79¾-80¾, Detto innych krajów koron. 86 — 86½. Obl. bank. 2½% 6½ — 64½. Pożyczka loter. z r. 1834 334 — 335. Detto z r. 1839 139½-139½. Detto z r. 1854 110½-110½. Renty Como 16—16½.

Galie. list. zastawne 4% 81 — 82. Póln. Oblig. Prior. 5% 87¼-87¾. Glognickie 5% 82 — 83. Obligacyc Dun. żeglugi par. 5% 85 — 85½. Oblig. Lloydy (w srebrze) 5% 92-93. 3% Prior. obl. tow. rzad. kolei żelazn. po 500 frank. za szt. 111—111½. Akcyi bank. narodowego 1000 — 1002. Akcye c. k. uprzyw. towarzystwa kred. 231½-231½. Akcye niż. austr. tow. eskomp.

123 — 123½. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej kol. 258 — 260. Detto półn. kolei 191 — —. Detto tow. kol. żel. za 500 frank. 271½. — 271½. Detto kolei ces. Eliz. po 200 złr. z wpłata 30% 100 — 100½. Detto Połud-północn. niem. komunikacyjnej kol. żel. 105 — 105½. Detto cisiańskiej kolei żel. 100 — 100½. Detto Lomb.-wen. kol. żel. 252 — 252½. Detto Cesarza Franc. Józ. wschod. kol. żel. 195 — 195½. Detto losy tryest. — —. Detto tow. żegl. parowej 560 — 562. Detto 13. wydania — —. Detto Lloyda 415 — 417. Peszt. mostu łańcuch. 72 — 74. Akcye młyna parowego wiéd. 64 — 66. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 27 — 28. Detto 2 wydania 37 — 38. Esterhazego losy 40 złr. 83 — 84. Windischgrätza losy. 28½. Waldsteina losy 29 — 29½. Keglevicha losy 1½¼. — 15. Ks. Salma losy 40—40½. St. Genois 39½. —39¾. Palffego losy 38½. —38¾. Clarego 38½. — 38¾. — Amsterdam 2 m. 87½. — Augsburg Uso 105. — Bukareszt 31 T. 264. Konstantynopol 31 T. — — Frankfurt 3 m. 10½½. — Hamburg 2 m. 77½. — Liwurna 2 m. 105½. — Londyn 3 m. 10-12½. — Medyolan 2 m. 104½. — Paryż 2 m. 122. — Cesarskich ważnych dukatów agio 75/8—73½. — Napoleondor 8 12 — 8 13. Angielskie Sover. 10 19 — —. Imperyal Ros. 8 23½.—8 24.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 5. czerwca.

Oblig. długu państwa 5% 83½, ½½% —; ½% —; z r. 1850 —; 3% —; 2½% —. Losowane obligacye 5% —. Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 140½, Wiéd. miejsko bank. —. Wegiers. obl. kamery nadw. —. Akcye bank. 1004. Akcye kolei półn. 1950. Głognickiej kolei żelaznej —. Oedenburgskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żegługi parow. 565½. Lloyd —. Galic. listy zast. w Wiédniu —, Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego a 500 złr. — złr.

Amsterdam l. 2 m. —. Augsburg 105 3 m. Genua — l. 2 m. Frankfurt 104½ 2 m. Hamburg 77½ 2 m. Liwurna — l. 2 m. Londyn 10—12½. 2 m. Medyolan —. Marsylia —. Paryż 121½. Bukareszt —. Konstantynopol —. Smyrna —. Agio duk. ces. 7½, Pożyczka z r. 1851 5% lit. B. — Lomb. —. 5% niż. austr. obl. indema. 80¾; innych krajów koron. —. Renty Como —. Pożyczka z r. 1854 —. Pożyczka narodowa 84¾, C. k. austr. akcye skarb. kolei żelaz. po 500 fr. — fr. Akcye c. k. uprzywił. zakładu kredyt. 23¼¼. Hypotekar. listy zastawne —. Akcye zachodniej kolei żelaznej —.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 5. ezerwea.

Hr. Komorowski Adam, z Konotop. — Baron Eder Józef, c. k. pens. prez. wyż. sad. kraj., z Złoczowa. — PP. Czajkowski Marc., z Bóbrki. — Czermiński Śt., z Mieczyszczowa. — Gadomski Konst. i Zaleski Alex., z Rosyi. — Hubicki Zygm., z Warszawy. — Janiszewski Jul., z Wołczniowa. — Łodyński Hieronim, z Milatyna. — Marszycki Eust., z Lisek. — Nimiszesko Dem. z Czerniowiec. — Pieńczykowski Meliton, z Wybranówki. — Prunkuł Gabr., z Więdnia. — Sabara Bazyl, c. k. kom. woj. i Dwernicki Alex., adw. kraj., z Stanisławowa. — Vopaterny, c. k. jenerał-major, z Tarnopola. — Płotnicki Ludw., adw. kraj., z Złoczowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 5. czerwca.

PP. Basilevsky Wikt., do Czerniowice. – Backo Karol, do Manasterzysk.
Bartsch c. k. rotm., i Czajkowski Marc., do Jaworowa. – Czosnowski Jan,

do Krakowa. - Geringer Adolf, do Milowiec. — Grubenthal Teod., c. k. radcanam. i przełoż. obw., Krokowski Alex. i Lang Alex., do Dembiey. — Hosch Edw., do Pukienicza. — Macieliński Leon., gr. kat. dziekan. do Scianki. — Prunkul Gabr., do Bukowiny. — Reizner Felix. adw. kraj., do Tarnopola. — Reindl Antoni, c. k. kapitan, do Wolicy. — Waśkiewicz Teod., do Biłki. — Wolański Ign., do Stanisławowa. — Zurakowski Ang., do Horbacza.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 4. cserwca.

Pora	Barometr w mierze parys, spro- wadzony do 0° Reaum.	ciepła	Stan po- wietrza wilgo- tnego	Kierunek i sila wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana 2. god. popoł. 10.god. wiecz.	326.69 327.03 327.52	+ 11.0° + 15.0° + 10.9°	65.1 39.3 65.1	zachodni sł. północny " półnzach. "	pochmurno pogoda

T E A T EL.

Dzik: Opera niem. "Das Nachtlager in Granada." Jutro: Na dochód występującego po raz ostatni na scenie tutejszej pana Walter opera niem. "Ernani."

Termina

sprzedaży, kupna, dzierzawy, licytacyi i t. d.

Dnia 10. czerwca: Wydzierzawienie młyna pod Nowosielica w Dolinie - Wydzierzawienie dochodów z podatku konsumcyjnego w Brzeżanach.

Dnia 15. czerwca: Licytacya realności nr. 244 w Przemyślu. – Li cytacya realności nr. 134 w Jarosławiu. – Licytacya realności nr. 36, na leżacej do Hołoskowa w Delatynie.

Dnia 17. czerwca: Licytacya realności nr. 17 w Samborze. dzierżawienie browaru w Medenicach. - Wydzierzawienie dóbr Uszew Trzciana należących do funduszu religijnego w Bochni.

Dnia 18. czerwca: Licytacya dóbr Ochładów z przyległościami w Zloezowie. – Licytacya realności nr. 52-48 we Lwowie. – Licytacya na do stawe materyalu do restaurowania gościńców craryalnych w Zółkwi.

Dnia 19. czerwca: Licytacya dóbr Łukowa w Przemyślu. – Licyta eya potażu w Radowcach. — Licytacya na dostawe materyalu do restaure wania gościńców we L wowie.

Dnia 20. czerwca: Licytacya na przedsiębierstwo budowy przy urzędzie powiatowym w Olesku, w Złoczowie.

MA BON HAA.

Czytamy w "Czasie": Na Bielanach smutne zdarzyły się wypadki w pierwsze święto Zielonych Świątek. W drodze spotkały się dwa wozy i w skutek wywrócenia sie ich na śliskiej od deszczu drodze, zgruchotano jakiemuś chłopcu nogi. Przez rozbieganie się koni jakaś pani wypadła z powozu i okropnie poranić się miała. O innych wypadkach krążą niepewne pogłoski.

Ulewa po długiej suszy wezbrała okoliczne strumienie i utrudniła na kilku miejscach komunikacye.

- Artyści wiedeńscy zajęci są obecnie portretami cesarskiego domu. Pierwszy między nimi Adam wykonał wizerunek Cesarza na koniu, przeznaczony do sali posiedzeń w arsenale. Obraz ma 15 stóp wysokości, 12 szerokości i jak ntrzymują, udal się doskonale. Z giserni księcia Salm wyszedł odlew posąga Arcyksiecia Jana w stroju strzelca alpejskiego. Znany wiedeński rzeźbiarz Fernkorn, któremu Wiedeń zawdzięcza już niejeden piekny monument, zrobił model wielkiej statny Arcyksiecia Karola na koniu, z pory kiedy dowodził w wojnach z Napoleonem. Posag przedstawia Arcyksiecia w ubiorze wojskowym na wspinającym się rumaku, jak trzyma chorągiew w ręku z orłem niemieckiego państwa. W około otaczają go cztery grupy symboliczne: scena w chwili odezwy, miłość ojczyzny, miłość ludzkości i scena po bitwie. Do wykonania spinającego się konia przyczynił się pan Renz podczas tutejszej swej bytności, gdyż kilkakrotnie przedstawił artyście w tej pozycyi jednego z najpyszniejszych swych koni Nad wykonaniem tego dzieła czuwa komitet, złożony z hrabi Franciszka Thun, panów Ruben i van der Null. Na odlanie wystawiono już osobną ludwisarnie w dawnej giserni artyleryi auf der Wieden i spodziewają się jeszcze w tym roku dokonać dzieła. – Nakoniec miasto Peszt, dotychczas bez monumentów ma być także ozdobione na placu Józefa pomnikiem świętej pamięci Arcyksiecia Palatyna Józefa. Na wzniesienie tego pomnika uzupełnił Cesarz fundusz, podczas swego tamtejszego pobytu, a tutejszy rzeźbiarz Hans Gasser otrzymał, jak słychać, polecenie zająć się jego wykonaniem.

"Monitor floty" wspominając o powrocie do Francyi rozbitków z okrętu "Duroc", podaje między innemi także i nowe szczegóły o wyspie "Mollisch", na która rozbitki się schronili: "Obawa, by wyspa Mollisch nie zniknęła, była w rzeczy samej słuszną. Wiadomo już teraz, że jedna z wysp w pobliżu tej, na którą się rozbitki z okrętu "Duroc" schronili, zniknęła nagle z oczu, a to podczas wichru chwilowego, jaki sie zerwał na morzu. Wyspa Mollisch jest formacyi nowej, i sądzą powszechnie, że dopiero od 18 miesięcy pojawiła się nad powierzchnią morza. Nie ma też na wyspie tej potąd żadnych jeszcze roślin prócz trawy na wzgórzach i to bardzo skapo, a gkyby formacya wyspy tej była

dawniejszą, tedy znalazłyby się na niej z pewnością krzaki i rozmaite rośliny zwłaszcza że każdego dnia przynosiły fale rozbitkom ziarna gwinejskie, pewiel rodzaj hobu itp., które posadzone w ziemi wkrótce kielkowały, a jednego dnia zaniosły fale nawet jedno drzewo kokosowe, które starannie zasadzono.

Przewodnik lwowski.

Do nabycia w kancelaryi Stanowej we Lwowie:

Poczet szlachty galicyjskiej i bukowińskiej,

oprawny egzemplarz po 4 r. 30 kr. – Z upoważnienia sprzedawane egzemplarze opatrzone sa cecha, t. j. wyciśnietym na karcie tytułowej herbem Stanowym Do nabycia w Redakcyi Gazety Lwowskiej:

Komunikacya gościńce i drogi w Galicyi w roku 1855 przez

Ka. Wa. . . . . Komunikacya gościńce i drogi w administracyjnym okręgu lwowskim w r. 1856 przez Ka. Wa.

O kniaztwach we Wsiach Wołoskich przez Alex, hr. Stadnickiego 40kt. Czyszczenie obrazów, wzorem Restauratorów szkoły francuskiej gokr

O stosunkach handlowych Scytyi, ze względem na stanowiska żeglugi na Sanie, a w szczególności Leżajsk; przez Jana Konrada hr.

Dodatek tygodniowy Nr. 23.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera: 1. Instytut Drohowyski fundacyi hr. Stanisława Skarbka. Wykaz obrot funduszów Skarbkowski i czal funduszów Skarbkowskiej fundacyi za czas od 1. listopada 1855 po ko

2. Uprawa, wydatek i odstawa tytoniu, w obrębie Jagielnickiu. Na nasterzyskim i Zabłotowskie nasterzyskim i Zabłotowskim w r. 1856-1857.

(Obreb Zabłotowski.)

4. Kraków 1732. Papież Klemens XII. poleca Jana Alexsandra Lipskiego świeżo mianowanego Biskupem Krakowskim i sam kościół krakowskie względom i żwerliwości. St. względom i życzliwości Stanisława Szembeka Arcybiskupa Gnieżnich skiego. skiego.

5. Oryginał dokumentu powyższego zdjęty w podobiźnie.